

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय किसान आयोग

किर्तिपुर, काठमाण्डौ

पत्रसंख्या: २०७७/७८

च.नं.:

मिति: २०७८/०३/३१

प्रेस विज्ञप्ती

मूलुकभर फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को महामारीको कारण जारी बन्दाबन्दी/निषेधाज्ञा तथा विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपले कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन, उत्पादनमा प्रयोग हुने कृषिजन्य सामग्रीहरूको उपलब्धता तथा ढुवानीमा भएको अवरोधको कारणले कृषकहरूको उत्पादन ठूलो परिमाणमा क्षति भएको र किसानहरूले ठूलो मात्राको घाटा व्यहोर्नु परेकोछ । खासगरी तरकारी, फलफूल, मत्स्यपालक, च्याउ उत्पादक, पुष्प उत्पादक, चिया उत्पादक, कफी उत्पादक र अलैची उत्पादक समेतका किसानले आफ्नो उत्पादनको बजार गुमाउनु परेकोछ । यस्तो अवस्थामा राष्ट्रिय किसान आयोगले कृषि क्षेत्रमा देखिएका समस्या र समाधानका उपायहरूका विषयमा कृषक, कृषि उद्यमी, नेपाल सरकार र सम्बन्धित सरोकारवालाहरू बीच विभिन्न चरणमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरेको थियो । छलफलबाट प्राप्त सुझावहरू समेटलाई समेटेर तपसिलका विषयहरूमा नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकाय तथा सरोकारवाला निकायहरूबाट आवश्यक नीतिगत तथा कार्यक्रमिक व्यवस्था हुन र तिनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न राष्ट्रिय किसान आयोग हार्दिक अपिल गर्दछ ।

- मल तथा बीउ बिजन ढुवानी, बिक्री वितरण तथा उपलब्धतामा सुस्तता आएकोले सहज आपूर्तीको व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- कृषि जन्य बस्तुको व्यवस्थित बजारीकरण गर्नका लागि कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- कृषि श्रमिक, उत्पादक किसान र कृषिजन्य सामग्री ढुवानी र बजारीकरण गर्ने कृषि उद्यमीलाई कोरोना भाइरसबाट सुरक्षित राख्न खोपको व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- चिया, कफी, माछा, तरकारी, च्याउ, पुष्प उत्पादक कृषकहरूका लागि सरल र सहूलियत दरको कर्जा, प्रभावकारी विमा र राहतका अन्य कार्यक्रम घोषणा गरिनु पर्ने,
- फलफूल र तरकारी उत्पादन गर्ने किसानहरू आफ्नो उत्पादन सस्तो मूल्यमा विचौलियालाई बेचन बाध्य छन । यस्तो अवस्थामा कृषकको उत्पादनको उचित मूल्यको सुनिश्चितताको लागि नेपाल सरकार र सम्बन्धित सरोकारवालाहरूबाट आवश्यक पहल गरिनु पर्ने,
- यो समय फलफूलका विरुवा लगाउने समय भएकोले विरुवा उत्पादन, ढुवानी र लक्षित किसानहरू समक्ष सहज रूपमा पुऱ्याउन ढुवानीमा सहजीकरण गरिनु पर्ने,
- निषेधाज्ञाको समयमा च्याउ व्यवसाय ज्यादै प्रभावित भएको, बजारको अभावमा प्रायः सबै नष्ट भएको, तत्कालै बजार सामान्य अवस्थामा फर्किने नदेखिएको अवस्थामा च्याउ उत्पादक किसानलाई राहत प्रदान गर्न उनीहरूलाई विना धितो ऋणको व्यवस्था, ५० प्रतिशत ढुवानीमा अनुदान र च्याउको बीमा सहज रूपमा हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने,
- निषेधाज्ञाको समयमा पूष्प व्यवसाय ज्यादै प्रभावित भएको र बजारको अभावमा प्रायः सबै नष्ट भएको, तत्कालै बजार सामान्य अवस्थामा फर्किने नदेखिएको अवस्थामा पूष्प उत्पादक किसानलाई राहत प्रदान गर्न उनीहरूले लिएको कर्जाको ब्याज १ वर्षको मिनाह गर्नुपर्ने, १ प्रतिशत व्याजमा सुलभ कर्जा उपलब्ध गराउनु पर्ने, बन्दाबन्दी अवधिभरको किस्ताको पूनर्तालिका गरी किस्ता सार्ने व्यवस्था र ५० प्रतिशत ढुवानीमा अनुदानको व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- अमिला जातका फलफूलहरूमा सिट्रस ग्रिनिङ (Citrus greening) को समस्या रहेकोले तराइ तथा पहाडबाट बेर्ना ढुवानी गर्दा आन्तरिक क्वारेन्टाइनलाई व्यवस्थित गरिनु पर्ने,

समृद्ध नेपालको शान: अधिकार सम्पन्न किसान

फोन नं: -०१-५९०६१८२, ५९०६१७६, ५९०६१८० ईमेल: nfcnepal2017@gmail.com वेबसाइट: www. www.nfc.gov.np

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय किसान आयोग

किर्तिपुर, काठमाण्डौ

- जिल्लागत रूपमा वितरण गरिएको रासायनिक मल कृषकको माग अनुसार प्रयास नभएकोले चिया तथा कफीको बगानमा मलको अभावको कारण चिया उत्पादन घटेकोले समयैमा माग अनुसार मल वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनु पर्ने,
- निर्यातजन्य कृषि बस्तु चिया तथा कफीको निर्यात प्रवर्द्धन गर्नका लागि नेपाल सरकारले नीतिगत सुधार गरी उत्पादक, उद्यमीलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनु पर्ने,
- चियामा विषादीको अवशेष देखिएकोले तेश्रो मूलकमा निर्यात गर्न असहज परिस्थिति भएकोले चिया उत्पादक कृषक, व्यवसायी तथा कामदारहरूलाई सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनु पर्ने,
- अन्तराष्ट्रियबजारमा अर्गानिक अर्थोडक्स चियाको माग धेरै भएकोले सो को लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरि सो अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनु पर्ने,
- अन्तराष्ट्रिय बजारमा चिया विक्री गरेवापत कृषक व्यवसायी उद्यमीहरूलाई दिदै आएको निर्यात अनुदान (incentive) विगत २ वर्ष देखि नपाएकोले सोको उपलब्धता हुने व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- बन्दाबन्दिको कारण अन्तराष्ट्रिय उडानमा अवरुद्ध भएकोले चियाको नमूना (Sample) पठाउन समस्या भएकोले नेपाल सरकारले आवश्यक सहजीकरण गरिनु पर्ने,
- कफीको उत्पादन क्षेत्र विस्तार लगायत विभिन्न अनुसन्धानात्मक कार्यलाई विशेष जोड दिइनु पर्ने,
- अलैचीमा विभिन्न खालका रोगको प्रकोप आएकोले सोको नियन्त्रणका लागि ठोस कार्यक्रमका साथै बजारीकरणमा आवश्यक सहजीकरण गरिनु पर्ने,
- कृषिमा दिईने अनुदानहरू सोझै कृषकले नै पाउने व्यवस्थाका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनु पर्ने,
- नेपाली कफीको आन्तरिक बजार प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनु पर्ने,
- विदेशी माछा आयातमा नियन्त्रण गर्दै आन्तरिक उत्पादनमा जोड दिनु पर्ने, माछाको आन्तरिक ढुवानीमा समस्या भएकोले सहज ढुवानीको लागि सहजीकरण गरिनु पर्ने,
- नेपाली मत्स्य क्षेत्रमा भुरा माछाको बजार प्रवर्द्धनमा जोड दिइनु पर्ने,
- मत्स्यपालन क्षेत्रमा यातायात तथा ढुवानीमा देखिएको समस्याका कारण माछाका दाना, फिड्स तथा सप्लाइमा समस्या देखिएकोले ढुवानीमा आवश्यक सहजीकरण गरिनु पर्ने,
- कालीमाटी समेत अन्य थोक बजारमा उत्पादक किसानका लागि स्थान उपलब्ध गरिनु पर्ने,
- माछाको बीमा प्रकृत्यालाई सरलीकृत गरी मत्स्यपालक कृषकले सहज रूपमा बीमा गर्न सक्ने वातावरण निर्माण गरिनु पर्ने,
- माछाका भुरा उत्पादन ह्याचरी निर्माणको लागि आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्ने,
- जिउँदो माछा ढुवानी तथा विक्री वितरण गर्नका लागि अक्विशजन जडित भ्यान र विभिन्न स्थानमा व्यवस्थित माछा मार्ट स्थापना गरिनु पर्ने,
- सघन माछा पालन प्रविधि, सौन्दर्य माछा पालन प्रवर्द्धनका लागि सरकारी नीजि क्षेत्रको साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनु पर्ने,

समृद्ध नेपालको शान: अधिकार सम्पन्न किसान

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय किसान आयोग

किर्तिपुर, काठमाण्डौ

- माछा भुरा ढुवानी गर्दा अक्सिजनको अभावले असहज वातावरण भएकोले भुरा वितरण प्रणाली व्यवस्थित गर्न आवश्यक पहल हुनुपर्ने,
- समग्र कृषि क्षेत्रमा कोभिडको प्रभावहरू अध्ययन गरि अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्ने,
- कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा कृषि विमाको विस्तार गरिनुपर्ने र विगत वर्षहरूमा प्रदान गरिदैं आएको विमाङ्क रकमको ७५ प्रतिशत अनुदानलाई कायम गरिनु पर्ने,
- आत्मनिर्भर भएका कृषि वस्तुमा आयात रोकिनु पर्ने र वितरण प्रणालीलाई चुस्त दुरुस्त बनाईनु पर्ने,
- मल, बीउ, सिंचाई, भण्डारण लगायतका कृषि कार्यमा प्रयोग हुने विद्युतमा ७५ प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिनु पर्ने,

कोभिड लगायत विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपका कारण कृषि क्षेत्रमा भएको क्षतिको आकलन गरी किसानको लागि आवश्यक राहतका विशेष कार्यक्रम संचालन गरिन, यो अवस्थामा पनि स्वास्थ्य मापदण्डलाई पूर्ण रूपमा पालना गरी आन्तरिक बजार र ढुवानी सेवालाई अविलम्ब नियमित रूपमा संचालन गर्न नेपाल सरकार र सबै सरोकारवाला निकायहरूसँग हार्दिक अपिल गर्दछौ ।

डा. प्रेम प्रसाद दंगाल
अध्यक्ष
राष्ट्रिय किसान आयोग

समृद्ध नेपालको शान: अधिकार सम्पन्न किसान

फोन नं: -०१-५९०६९८२, ५९०६९७६, ५९०६९८० ईमेल: nfcnepal2017@gmail.com वेबसाइट: www. www.nfc.gov.np